

חקירת המשוואה הריבועית

.1

נתונה המשוואה: $(m-1)x^2 - 2mx + (m+3) = 0$.

עבור אילו ערכים של m יהיו שורשי המשוואה ממשיים וחיוביים?

.2

נתונה משפחת הפונקציות $y = mx^2 - (2m+1)x + m + 2$

(דהיינו, לכל ערך של m מתקבלת פונקציה מתוך המשפחה).

א. עבור אילו ערכי m גרף הפונקציה חותך את ציר x בשתי נקודות שונות?

ב. עבור אילו ערכי m שתי נקודות חיתוך של הגרף עם ציר x נמצאות משני צדי הראשית $(0, 0)$?

.3

נתונה משפחת המשוואות $|m| \cdot (x+1)^2 - 2x + m = 0$ (m פרמטר)

מצא עבור אילו ערכים של m :

א. מתקבלת משוואה ריבועית שיש לה שני שורשים ממשיים שונים.

ב. מתקבלת משוואה ריבועית שיש לה שני שורשים חיוביים.

.4

נתונה משפחת המשוואות $x^2 - (m-3)x - 8m - 4 = 0$ (m פרמטר).

א. עבור אילו ערכים של m יש למשוואה המתקבלת שורשים ממשיים?

ב. (4 יח') מצא את השורש השני של המשוואה מתוך המשפחה, אשר שורש אחד שלה הוא 0.

ג. (5 יח') הראה שאין ערך של m עבורו מתקבלים שני שורשים חיוביים.

.5

נתונה המשוואה: $kx^2 + (k+1)x + k = 0$.

א. עבור אילו ערכים של k יהיו למשוואה הנ"ל שני פתרונות ממשיים שונים?

ב. האם ייתכן שאחד הפתרונות יהיה חיובי והשני יהיה שלילי? נמק את תשובתך.

תשובות

.1 $(m < -3) \cup (1 < m \leq 1.5)$

.2 **א.** $(m < 0) \cup (0 < m < \frac{1}{4})$ **ב.** $-2 < m < 0$

.3 **א.** $(m < -1) \cup (-1 < m < 0) \cup (0 < m < \sqrt{2} - 1)$ **ב.** $0 < m < \sqrt{2} - 1$

.4 **א.** $(m \leq -25) \cup (m - 1)$ **ב.** $x_2 = -3\frac{1}{2}$

.5 **א.** $(-\frac{1}{3} < k < 0) \cup (0 < k < 1)$ **ב.** לא

6.

נתונה המשוואה: $x^2 - 2(m-1)x - m^2 + m + 6 = 0$ (מספר ממשי).
קבע עבור אילו ערכים של m :

א. שני השורשים של המשוואה הם ממשיים ושונים.

ב. שני השורשים של המשוואה הם ממשיים, שליליים ושונים.

7.

נתונה המשוואה: $(3a-4)x^2 + 2(a-2)x + a - 2 = 0$.

עבור אילו ערכים של a (אם יש כאלה) יהיו למשוואה זו:

א. פתרון אחד חיובי ואחד שלילי.

ב. שני פתרונות חיוביים השונים זה מזה.

ג. שני פתרונות שליליים השונים זה מזה.

8.

נתונה המשוואה: $x^2 - 2(m-1)x - 6m + 13 = 0$.

מצא עבור אילו ערכים של m יהיו שורשי המשוואה בעלי אותו סימן,

וההפרש בין השורש הגדול לבין השורש הקטן יהיה קטן מ-6.

9.

נתונה המשוואה: $\frac{1}{m-1}x^2 + 3x + 2m - 3 = 0$.

א. עבור אילו ערכים של m יש למשוואה לפחות שורש ממשי אחד?

ב. עבור אילו ערכים של m יש למשוואה לפחות שורש ממשי אחד חיובי?

10.

נתונה הפונקציה: $y = x^2 + (1-m)x + (4-m)$.

א. עבור אילו ערכי m גרף הפונקציה חותך את ציר x בשתי נקודות שונות?

ב. עבור אילו ערכי m שתי נקודות החיתוך שבסעיף א' נמצאות בחלק החיובי של ציר x ?

תולדות

6. א. $(m < -1) \cup (m > 2\frac{1}{2})$ ב. $-2 < m < -1$

7. א. $\frac{4}{3} < a < 2$ ב. אין ג. $1 < a < \frac{4}{3}$

8. $(-7 < m < -6) \cup (2 < m < 2\frac{1}{6})$

9. א. $(m < -3) \cup (m > 1)$ ב. $(m \leq -3) \cup (1 < m < 1\frac{1}{2})$

10. א. $(m < -5) \cup (m > 3)$ ב. $3 < m < 4$

11. נתונה המשוואה: $x^2 + (5 - 3m)x + 2m^2 - 6m + 4 = 0$.

- א.** הראה כי לכל ערך של m למשוואה פתרון ממשי.
ב. עבור אילו ערכי m יש לשני שורשי המשוואה אותו סימן?

12. נתונה המשוואה: $4x^2 + (3m + 5)x + m^2 + 3 = 0$.

- א.** מצא עבור אילו ערכים של m יש למשוואה לפחות שורש ממשי אחד.
ב. הוכח שלא יכולים להיות למשוואה שורשים שוני סימן.

13. נתונה הפונקציה: $y = (m - 1)x^2 - 2(m + 1)x + 2m + 5$ ($m \neq 1$).

- א.** עבור אילו ערכי m , גרף הפונקציה חותך את ציר x בשתי נקודות שונות הנמצאות בחלק החיובי של ציר x ?
ב. עבור אילו ערכי m , גרף הפונקציה חותך את ציר x בשתי נקודות הנמצאות משני צדי ציר y , ובמרחקים שווים ממנו?

14. נתונה המשוואה: $mx^2 + (m - 1)x + m - 1 = 0$ ($m \neq 0$).

- א.** עבור אילו ערכים של m יש למשוואה שני שורשים ממשיים שונים שהם שווי-סימן?
ב. האם יש ערך של m שעבורו שני השורשים הם שווי-סימן וסכומם הוא 2? נמק.

15.

נתונה הפרבולה $f(x) = (m^2 - 1)x^2 - 2(m - 1)x + 2$, $m \neq \pm 1$.

- א.** מצא עבור אילו ערכים של m הפרבולה נמצאת כולה מעל הישר $y = 1$.
ב. מצא עבור אילו ערכים של m הפרבולה חותכת את ציר x בשתי נקודות שונות, הנמצאות משמאל לראשית הצירים.

16.

נתונות שתי פונקציות: $y = -x^2 + 3x - m$, $y = (m - 4)x^2 + (2m - 3)x - 2m - 1$.

- א. (1)** מצא עבור איזה ערך של m הגרפים של שתי הפונקציות נחתכים בנקודה אחת בלבד.
(2) מצא את השיעורים של נקודת חיתוך זו.
ב. מצא עבור אילו ערכים של m הגרפים של שתי הפונקציות נחתכים בשתי נקודות, הנמצאות באותו צד של ציר y .

תשובות

14. א. $-\frac{1}{3} < m < 0$ **ב.** לא

15. א. $m > 1$ **ב.** $-3 < m < -1$

16. א. (1) $m = 1$ **(2)** $(-1, -5)$

ב. $-1 < m < 1$

11. ב. $(m < -1) \cup (m > 2)$

12. א. $1 \leq m \leq 3\frac{2}{7}$

13. א. $(-3 < m < -2\frac{1}{2}) \cup (1 < m < 2)$

ב. $m = -1$